

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PIK L Ч. 46. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 28-го лютого 1942.

No. 46. Jersey City, N. J., Saturday, February 28, 1942.

VOL. L

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ТРИНАДЦЮ ЗЛУЧЕНИХ АМЕРИКА ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: BErger 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErger 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE.

Американські Субмарини Сторпедували 4 Ворожі Кораблі - Совети Громадять Військо Проти Японії на Сахаліні - Літвінов Накликає до Офензивы Проти „Осі” і Весняної Допомоги Східньому Фронтові в Совегах

ЛІТВІНОВ ДОМАГАЄТЬСЯ НОВИХ ФРОНТІВ ТА НЕГАЙНОЇ ПОМОЧІ СОВЕТАМ

НЬО ЙОРК. — Советський амбасадор Максим Літвінов, виступаючи з промовою в Заморському Пресовому Клубі в готелі Волдорф-Асторія, заявив, що для перемоги Гітлера треба негайно відкрити нові фронти, а прийняти один на захід, та приспівити поміч для червоної армії. Перестерігаючи перед надмірним одушевленням сприводу російського наступу, Літвінов твердив, що Гітлер цілком не є розбитий, та що він планує генеральний наступ на весні, а альянти повинні зробити все, що є в їх силах, щоб ударемити його плани. Він покликався на писання самого Гітлера, який твердив, що нещастям Німеччини є війна на два фронти. Лиш західна Європа надається на отворення другого фронту, твердив Літвінов, на інших фронтах такі операції будуть можливі аж тоді, коли Америка вишле значні військові сили. Він закликав до негайної допомоги Східньому Фронтові перед Гітлером.

Граф Рачинський, представник польського уряду, відчитав привіт ген. Сікорського, в якому польський прем'єр просить всебічної помічі для альянтів та заповідає гігантську німецьку офензиву з України-Криму на Кавказ та на Близькому Сході. Сікорський твердив, що німці не зроблять вже такої помилки як минулої осені, що хотіли нараз захопити Ростов, Москву та Ленінград, а сконцентрують більші сили на поодинокі об'єкти.

Між визначними гостями, що слухали Літвінова, був Ліон Гендерсон, адміністратор цін, сер Джан Дил, представник британського штабу, Ян Масарик, полк. Володимир Гурбан, чеські лідери, а далі китайський аташе ген. Шіг Мінг Чу та інші.

ВИЛКІ ЗА ОФЕНЗИВУ НА ТЕРИТОРІЮ ВОРОГА

ГАЛІВУД (Кал.). — Вендел Вилкі, президентський кандидат республіканської партії в 1940. р., говорячи на бенкеті, влаштованому фільмовими підприємствами, заявив, що війна повинна взяти офензивний характер. Досі, говорив він, ми беззастанно говоримо лише про оборону. Таким способом ми не зможемо виграти війни. Америка мусить атакувати, бо лиш фізичним знищення ворога на його території вигравляється війну. Призначаючи, що японський панад з 7. грудня м. р. заковчив Америку неприготованою, Вилкі твердив, що з розвитком американської військової продукції, Об'єднані Держави повинні також розвинути „дух наступу“.

ДЕЙВИС ПЕРЕДБАЧУЄ НЕБЕЗПЕКУ, ЯКЩО РОСІЯ ЗААТАКУЄ ЯПОНІЮ

ВАШИНГТОН. — Джозеф Е. Дейвис, б. амбасадор до Москви, заявив, що всяке натискання на СССР, щоб він виповів війну Японії, може скінчитися справжнім гіршим нещастям. Він твердив, що Німеччина та Японія можуть перемогти Росію, а тоді альянти не тільки втратилиб одного з найсильніших союзників, але знайшлисяб в дуже критичному положенні. Дейвис говорив, що можлива злука німецьких і японських військ в Індії булаб дійсною катастрофою для Об'єднаних Держав, тому то Америка не повинна настоювати, щоб Росія виповідала війну Японії. Америка, продовжав він, повинна давати всебічну підтримку Росії та Китаєви, бо це два найважливіші фронти теперішньої війни.

ГЕЛИФЕКС ОПРАВДУЄ ВЕЛИКУ БРИТАНІЮ

ФІЛАДЕЛЬФІЯ (Па.). — Лорд Геліфекс, британський амбасадор, говорячи до членів Американської Академії Політичних і Соціальних Наук, заявив, що Велика Британія робить все, щоб допомогти своїм союзникам. В 1941. р. вона вислала 9,000 літаків для союзників, ризикуючи тим власну оборону. Це саме є й з повзани. В 1941. р. Англія вислала значні відділи Королівської Повітряної Фльоти до Росії, що відзначалася великими вчинками при обороні Москви. Лорд Геліфекс рівнож опрокидував ці закиди, які йдуть в сторону Великої Британії, а саме, начебто англієць воявали „чужими руками“, цебто засновувалися на плечі своїх союзників. Він твердив, що цю війну мають виграти Об'єднані Держави разом, та що кожний член-союзник мусить дати все, що є в його розпорядженні, щоб знайти противника.

ЧЕТВЕРТИЙ ДЕНЬ НАРАД ГОЛ. УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ

ДЖЕРЗІ СІТІ. — Четвертого дня нарад прийняли головні урядники взяли наперед під парадні репрезентації головних урядників. Урядники висказували думку, що Головна Екзекутива повинна для всякої репрезентації в різних національних святах, чи організаційних зборах, користуватися головною тими головними урядниками, які живуть на місці, або недалеко від даного місця. Стверджено, що з малими винятками, коначної для праці організації, Екзекутива цієї засади придержується.

Порушено далі справу участі У. Н. Союзу в Конгресовім Комітеті. Над тою справою розвинено широкую дискусію. Головний Уряд рішив, щоб У. Н. Союз не мав своїх представників в Конгресовім Комітеті.

На чергу прийшла справа „Свободи” і „Вікні”. По переведеній вступній дискусії Головного Уряду покликані до звітів урядників У. П. Спілки, які, на бажання головних урядників У. Н. С., зложили висноження — Ідеологічного характеру, що відноситься до редагування офіційного органу У. Н. С., „Свободи”, та фінансового, подаючи причини, чому Спілка не може надати підписати контракт на тих самих основах, які були уложені тому чотири роки. Над тими справами розвинулась довга дискусія, яку з огляду на пізний час перервано до чергового дня.

УСПІХИ АМЕРИКАНСЬКИХ СУБМАРИН НА ПАЦИФІКУ

БАТАВІЯ (Ява, Нідерландська Східна Індія). — Начальна команда Нідерландської Східної Індії подає, що американські субмарини сторпедували два японські перевозові кораблі, один помічний та один товарний корабель. Ці самі субмарини заатакували формуцію японських кружляків та правдоподібно ушкодили один кружляк. Ворожі рейди на летунські майдани від сімох днів не приносять жадних успіхів для наїздників.

МАСОВІ НАЛІТИ НА РАНГУН ЯПОНСЬКИМИ ЛІТАКАМИ

ЛОНДОН. — Японські літаки доконали масових воздушних рейдів на Рангун та околиці й донесли при тому тяжкі втрати. У воздушній боротьбі з літаками РАФ-у та Американсько-Китайської Добровольчої Групи японці втратили 28 літаків, при чому альянти нічого. На суші покищо лінії держаться й японці не починають ще давно сподіваного наступу на альянтські лінії над рікою Сітанг. Звідомлення Ройтера з Манделая, столиці Бурми, подають, що японці підводять військові зміщення на фронт з Сіаму (Тайленду) та Французького Індокитаю. Воздушні бомбардування Рангуну є мабуть вступом до загального наступу на це важне під стратегічним оглядом місто Бурми. Покищо японці не зуміли знищити відомий Бурмський Шлях, по якому йдуть військові доставки до Китаю.

МЕКАРТУР ВІДБИВАЄ НАПАДИ НАЇЗДНИКІВ

ВАШИНГТОН. — Американсько-фліппінські війська під командою ген. Догласа МекАртура, які від тижнів борються проти переважачого числом ворога в Батаані, взяли ініціативу в свої руки та відкинули противника назад.

СОВЕТИ ДАЛІ НАСТУПАЮТЬ БІЛЯ СТАРОЇ РУСИ

МОСКВА. — Офіційні советські звідомлення подають, що червона армія далі намагається оточити німецькі війська біля Старої Русси та старается не допустити довозу літаків поживи та амуніції тими німецькими військами, яких оточили біля згаданої місцевості. На півдні, в центральному фронті, біля Дорогобужа, німці за всяку ціну стараються відбити це місто, та кидають до наступу все нові відділи. На Україні йдуть рівнож завязті бої біля Харкова та на відтинку Орел-Курск.

ВІЙНА В ЗАХІДНІХ ІНДІЯХ. — При березі острова Аруба, в нідерландських Західних Індіях, лежить британський нафтовоз, розбитий наїстичною торпедою, що вдарилася в нього 18. лютого. Аруба є важна нафтова база й тому є часто предметом нападів підводних човнів. По вибуху торпеди корабель згорів. Невеличкий корабель напразо затягнув нафтовоза до берега.

НІМЕЦЬКІ БОЄВІ КОРАБЛІ ЗАЗНАЛИ УШКОДЖЕНЬ

ЛОНДОН. — Перший лорд адміраліції, А. В. Александер, виголосив у британському парламенті промову, в якій засудив роботу британської фльоти і її основні подвиги, чи завдані ворогом удари. Британська фльота, говорив він, тепер воює на всіх морях. На загал вона дуже добре виявляється з своїх завдань. Вбільшості вона мусить зводити боротьбу на широкім морі, в той час, як німецька й італійська фльота, з малими винятками на Середземнім морі, держиться берегів і обслуговує короткі лінії плавби. В минулому році Об'єднані Держави втратили пів з одного відсотка своєї торговельної фльоти. Зате Німеччина і Італія втратили два і пів мільона тон торговельних кораблів. Лорд Александер також говорив, що три тяжкі німецькі кораблі, які недавно перекреслили через Англіський канал, це є „Шанговерст“, „Гвайзенав“ і „Прінц Еуген“, зазнали тяжких ушкоджень з боку британських літаків і тепер вони є в навітряні в норвежських портах. Через ушкодження вони не будуть могли брати участь в боях. Лорд Александер висловлював думку, що німці творять над побережжям Норвегії свою нову флотилію, якої завданням буде наїздити на британсько-американські конвої на Атлантику. Є також можливість, що вони ту флотилію творять зо страху, що Британія приготується до нападу на Норвегію.

СОВЕТСЬКО-ЯПОНСЬКЕ НАПРУЖЕННЯ

БЕРН. — Не звертаючи уваги на заперення японського прем'єра Тоя, що „Совети не будуть такі нерозумні, щоб виступити проти японських інтересів“, напруження між Советами і Японією таки існує. Від трьох днів советське радіо гостро атакує Японію і заповідає, що советська влада на північній Сахаліні буде секвеструвати все японське майно. Советська влада вже давно віддала японцям до експлуатації ріжні капальні в північній Сахаліні, зокрема копальні нафти. Тепер Совети хотілиб це назад забрати. Але мілітарні кола говорять, що це найновіше японсько-советське напруження має стратегічний характер. Советська влада боїться, що японці окупують північний Сахалін, а японці боїться, що з північного Сахаліну, колиб прийшло до війни, можна буде дуже добре налітати на Японію.

ЯПОНІЯ ЗАСТАВЛЯЄ ДО ПРАЦІ АМЕРИКАНСЬКИХ ПОЛОНЕНИХ

ТОКІО. — Японська влада заставляє всіх полонених американських вояків працювати в лісах, чи при інших більших будовах. Від праці звільнені лише старшини і підстаршини. Водночас японська влада дозволила міжнародним товариствам „Вай-Ем-СІ-Ей“ відвідувати табори американських полонених і подавати їм поміч.

ГЕН. БЕНЕТ ПРО УПАДОК СІНГАПУРУ

БАТАВІЯ. — Генерал Бенет, який командував австралійськими військами в Малаї та в Сінгапурі в останніх його днях, втік перед японським полонем і тепер розказав журналістам про причини упадку Сінгапуру. Він заявив, що британські вояки булися знаменити. Але японське бомбардування, величезна перевага і брак води в останніх днях довело до здачі. В однім місці від бомбардування з 400 австралійських вояків залишилось лише 14. Як місто впало ген. Бенет з кільканадцять британськими старшинами втік на малий човен і дістався на Суматру.

ПАНУВАННЯ НІМЦІВ В ЄВРОПІ

ЛОНДОН. — Інформативний центр поневолених німцями європейських народів подає, що німці назагал прокормлюють своє родовите населення тим, що нагромаблять в інших краях. Нині німецьке населення подекуди живе краще, ніж перед війною. Зате підбігні німцями народи дуже бідуєть. Внаслідок голоду вже згинили тисячі греків, а пів мільона згинє в наступних місяцях. Нужда є також по інших краях, зокрема в Польщі і Чехословаччині.

ЗАГРОЗА З ФРАНЦІЇ

БЕЙРУТ. — Британські кола в Арабії побоюються, що французький уряд в Віші незадовго щось вистружить і таки піде на мілітарну співпрацю з Державами Осі. Ці побоювання випливають з факту, що на пограниччях французьких колоній, контрольованих урядом в Віші, сліди скріплення військ і фортифікацій. Ті фортифікації звернені проти британських сил, та проти сил генерала де Голя.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Висвітлений текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
випуском числа, в котрому оголошення хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Початкове число три центи.		Three cents a copy	
На рік	\$6.00	One year	\$6.00
На пів року	\$3.25	Six months	\$3.25
На три місяці	\$1.75	Three months	\$1.75
Число з понеділка (з англійською частинкою):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.00	One year	\$2.00
На пів року	\$1.25	Six months	\$1.25
В Джерсі Ситі і Заграницю:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$9.00	One year	\$9.00
На пів року	\$4.75	Six months	\$4.75
На три місяці	\$2.50	Three months	\$2.50

ЗА СТАНОВИЩЕ ПЕЩЕНОЇ ДИТИНИ

Паки й паки повторяв президент конгресові й краєві, що Злучені Держави нашілися в тотальній війні та що вони мусять її вести тотальним зусиллям. Це означає зусилля всіх верств, клас чи професій населення. Це означає мобілізацію всіх засобів краю.

Йдучи за консеквентним переведенням у життя цієї ідеї президент закликав онді так званих фермерських представників у конгресі відкликати свої проекти обмежити права федерального уряду продавати на аукціоні в його посіданнях фермерські продукти. Ці фермерські продукти нашілися в руках ряду на основі давнішого закону, ухваленого на допомогу фермерам; щоб підтримати ціни на фермерські продукти, федеральний уряд давав фермерам позички на фермерські продукти, як: бавовну, пшеницю, кукурузу і т. і. Через ці позички уряд набув сотки мільйонів бушлів пшениці й мільйонів збоїв бавовни. Багато людей противилося такій політиці, боячися, що уряд цих продуктів ніколи не позбудеться.

Прийшла війна, і виринула можливість позбутися їх. Їх можна тепер вислати до Європи, де війна знищила правильну рілничу продукцію. Вони могли би допомогти нашим союзникам. Вони зрештою приїдалися би й в Америці, щоби не допустити інфляційного зросту цін на рілничі продукти.

Та так звані фермерські представники в конгресі внесли проект на обмеження уряду в вільному продажі цих продуктів. Цим вони доказали, що вони не дивляться за інтересами всего громадянства. Цим вони виявили, що бачать лише інтереси одної верстви: самих тільки фермерів. Для них неважкий інтереси громадянства в тому, щоб ціни на рілничі продукти не досягали інфляційної висоти. Їм не важким є інтереси Америки в війні. Себто, що їм байдужий вислід війни. Іншими словами, коли їм було вигідне одно правило, вони добивалися його, а коли їм стало догідне інше, вони добиваються іншого, без огляду на інтерес інших груп, верств, чи професій.

У тому поступованні так звані фермерські представники в конгресі скидаються на пещену дитину, що завдяки недугі або каліцтву дістала в родині спеціальні права, а котра добивається інших, теж спеціальних прав, себто нерівності з іншими дітьми, коли вже причини для їх спеціальних прав нема, коли каліцтво чи недуга скінчилися.

Покищо в сенаті ці фермерські представники добилися свого. Цим вони завдали удар престижові президента, престижові, котрий в военні часи має переважне значіння для краю, бо заважає поважно в веденні війни. Тому ці фермерські представники заслужили собі на добру лекцію американського патріотизму. Сподіємося, що палата послів або евентуально президент їм цю лекцію дасть.

Чого Хоче Український Нарід?

(З Канади для „Свободи“)

Освічених членів народу звикли називати його інтелігенцією, тобто „розумовою“ верствою. Значить: інтелігенція народу — то його найсвідоміша, найбільш вчена та провідна верста. І те, що невчений селянин відчуває тільки інстинктивно, чого прагне півсвідомо, вчений селянський хлопець, що скінчив гімназію чи університет, вже зовсім ясно відчуває і ясно може висловити. Те, що батько Тараса Шевченка тільки неясно, півсвідомо відчував та чого бажав, вже не тільки зовсім ясно, але й прекрасно та пророко-зворушливо висловив його геніальний син.

Тарас Шевченко й Іван Франко — це два найбільші сини українського народу модерних часів. Обидва вони й походили зпід селянської стріхи. Батько Тараса Шевченка був кріпак-селянин, а батько Івана Франка коваль і сільський господар. Обидва вони й були виховані з малку серед селянських обставин і знали вони й наскрізь українських селян. Можна сказати, що й на завжди вони залишилися глибоко в душі тим, чим є й українські селяни. І коли говорили пізніше в своїх писаннях про найглибші бажання українського народу, то говорили як типові представники того ж народу. І тому Шевченко в своїх поемах не улюблював панування московських царів та інших московських сатрапів над українським народом. Тому не гадив по голові й своїх обмовлених перевертнів, що свою „любов“ до України висказували тільки замилуванням до вареників та борщу, а глибокі маси українських селян — московським зайди-мицями на Україні. Тому і докивав гетьманови Богданови Хмельницькому за те, що він заключив Переяславську угоду, якою на ділі віддав Україну під зверхність і поневолення московських царів та Московщини взагалі. Ось тому і Іван Франко писав „Не пора москалеві й ляхові служити!“ Та й взагалі не було ніяких дійсно визначених українців, що нахилили український нарід надіти бути під Росією або Польщею. А навіть і такі українські інтелігенти, що, мовляв, з політичних зглядів були й за федерацією України з Московщиною, виступали проти московського нахабства, хоч часто запізно. Як от Микола Скрипник і Панас Любченко, що були дійсними комуністами та прихильниками порозуміння й співпраці з

Росією, а прийшов час, що одному й другому нахабство навіть і червоної Московщини так наділо, що змушені були запротестувати проти безоглядного використання України та українського народу. За це Скрипника усунуто від влади й змушено наложити на себе руки. Це саме сталося й з Любченком.

Колиж хто не вірить, що український нарід прямо стийкий не ставиться ворожо до росіян, як своїх ворогів — гнобителів, хай прочитає собі недавно видану в ССРП повість-трилогію російською мовою „Тихо пливе Дон“ російського письменника Михайла Шолохова. З цієї повісті побачити, що й на східній пограниччю України, де українці межують з московськими доносними козаками, прямо постійно чубляться за щобудь українські селяни з московськими. Шолохов у кількох місцях своєї повісті описує зазвисті сутички, часом і кроваві, між українськими селянами та росіянами з Донеччини. Взагалі „хахли“ українці й „кацапи“ росіяни постійно ворожують між собою. Отак стийкий просте українське селянство прагне визволитися зпід панування кацапів — без ріжнниці яких: царських, чи червоних.

Не хочуть вони бути й під пануванням Польщі.

А всі добре памятаємо, як року 1918-го гонили українські селяни-партизани німецьке військо з України.

Уже з цього видно, що український нарід прагне стати самостійним, нікому не підлеглим господарем на українській землі — на Україні.

Українці не ставлять ніяких претензій ні до Росії ні до Польщі: не домагаються ніякої території, що в більшості не заселена українцями. Коли чого прагне цілим серцем український нарід, то саме того, щоб визволитися зпід чужого панування та стати самостійною й нікому не підлялою нацією. Український нарід прагне самостійної України, і ради спокою в Європі й свого власного добра повинні провідники польського народу як теж і російського, погодитися з тим, щоб український нарід міг на будуче сам собою правити. На це, очевидно, готові погодитися й ті, що підписали Атлантийський Чартер, себто Британія й Злучені Держави.

О. Івах, Вінніпег Ман.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ
ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“

Ріомський Процес

У французькому містечку Ріом (неокупована Франція), почався минулого тижня небувалый політичний процес, в якому обвинуваченими є такі визначні французькі державні мужі як Делядіе, Блюм, Ген. Гамелен і др. Заклидують їм теперішні французькі влади, що вони, будучи у проводі Франції довший час перед виділом французької держави, не приготували Францію до евентуального зудару з Німеччиною, а хоч знали її неприготованість, проте пішли до війни; допустилися державної зради й за це тепер відповідають перед судом. Що такий процес не доведе до нічого й нічого правдивого не викаже — це ясне. Французькому народові він є непотрібний. Це є процес на — приказ Гітлера.

Едвард Делядіе обвинувачений за це, що як прем'єр Франції виповів війну і тим ніби кинув мільйони французів на очевидну смерть. Через те, каже акт обвинувачення, згинули сотки тисяч французів, ще більше було поранених, а мільйони опинилися без даху над головою. Блюма обвинувачують за це, що він як голова уряду „народного фронту“ не дав за приготуваність Франції, що своєю демагогічною політикою нівелював всякі воєнні зусилля, потурав робітничим страйкам, давав вільну руку комуністам і анархістам. Ген. Гамеленові закидають, що він як начальник вожд французької армії пішов з неприготованою армією до війни та тим рівнож причинився до упадку Франції. Іншим і менш відомим французьким лідерам закидає суд подібні промахи.

Та цікаве те, що офіційна телеграфічна французька агенція Гаваз розіслала на передодні процесу з Віші такі дані про стан воєнної приготуваності Франції. Згідно з тим в лютий 1940 р. Франція мала 110 дивізій війська на фронті, коли Німеччина мала 120—130 дивізій ще у вересні 1939 р. В травні 1940 р., себто в тому часі, коли Німеччина повела наступ проти Люксембургу, Голандії, Бельгії та Франції, Франція мала 115 дивізій на фронті, а Німеччина виставила аж 180 своїх дивізій, в тому часі 12 моторизованих.

Щодо інших озброєнь, то, як подає Гаваз, Франція відчувала великий брак метачів гранат („Стокес“), як рівнож проти-летунської та проти-повзової артилерії.

З вибухом війни (1939) Франція мала 2,108 всякого роду тенків, а Німеччина в то-

му самому часі мала аж 4,000. В травні 1940 р. Франція по-більшила число своїх повзів до 3,160, а Німеччина від 7,000 до 8,000.

Звіт подає, що величезна частина французької артилерії була з років 1914-1918 з вимком тяжкої артилерії в „ліній Мажіно“, яка була новою. Далі кажеться, що армія не мала 50% взуття, 40% коців і пр.

Дня 1. вересня 1939 р., згадає Гаваз, ген. Жозе Віємен, командант повітряної флотії, подає, що Франція мала 1,410 літаків, з чого тільки 494 фронтальної якості. В тому самому часі німці мали 10,000 літаків, в тому 4,800 наймодерніших. Італія мала тоді щонайменше 2,500 літаків.

Ген. Віємен не є поміж обвинуваченими в Ріомі. Ген. Густав Гамелен, що був начальним вождом французьких та аліантських військ на західному фронті аж до упадку Дункерку, заявив, що він не буде боритися з точки погляду військового. Акт обвинувачення закидає йому, що він був „м'яким“ і як начальний вожд не припилював як слід завдання оборонної ради, якої він був головою.

Акт обвинувачення рівнож закидає, що Делядіе не приготував як слід індустріальної мобілізації Франції. Ще 16. червня 1939 р. він заявив Військовій Комісії сенату, що французькі фабрики виробляють вже 99-мм проти-летунські гармати та 25-мм проти-летунські скоростріли. Згідно з актом обвинувачення, він ніби обдурив сенат та цілу Францію, бо ще на початку війни ця продукція була тільки на папері. Всі інші фабрики не були цілком приготувані на те, щоб виробляти стільки озброєння та амуніції, що потрібна була така колосальна війна.

Міністр Летунства Гю Ля Шамбр обвинувачений за це, що він допустився „занадбаня“ на своєму становищі та пустив до служби такі літаки, які перед тим не були випробовані. (Гю Ля Шамбр по упадку Франції був приїхав до Америки, але коли уряд Петена виарештував попередніх членів уряду й коли між ними, яких називають зрадниками фігурувало його ім'я, він добровільно вернув до Франції та віддався в руки французької поліції).

Пер. Жакоме обвинувачений за це, що як генеральний контролор (апровізатор) армії не подбав за достаточне випускнення армії. Французька армія пішла до війни без відповідного матеріального постачання. Треба заважити, що ген. Гамелен остає цілком в ти-

ні. Зате на перше місце висувається Блюм та Делядіе. Ходять чутки, що поведіння ген. Гамелена є диктоване самим маршалом Петеном, який, як старий воєн, не хоче компрометувати французької армії. Менш більш такого погляду є теж Пер Кот, також обвинувачений в тому процесі, а який тепер перебуває в Злученні Державх Америки. Між визначними військовими свідками будуть такі генерали: Максим Вейган, Армандо, Жорж, Віємен, Дюфле, Декамп, і Бускат.

Французька преса поза границями Франції, зокрема та, що появляється в Америці й Канаді, пише, що ріомський процес, інспірований німцями, є зааранжований злочинами французького народу на те, щоб здекретувати цілу Францію.

НАЧАЛЬНИК ВІЙНИ.—Під час нової перемін в британському кабінеті Сер Джеймс Грінг став міністром війни. Йому 51 літ.

ВІЩАДМІРАЛ ФРЕНСІЗ В. РОКВЕЛ, старший офіцер американської флотії, що воює при боці генерала Догласа МекАртура при обороні півострова Батану.

Г А Н О І

(За Йосифом Томаном).

На вулицях були крамнички вирізлені зі слонової кістки цукровими виробами. Були тут робітні прикрашувальні мосьжних виробів. Мистецьке їх виконання було наслідком довгих традицій, що їх плекали в одному роді. В іншій крамничці були статуї, які вирізлені зі слонової кістки, або зроблені з різних металів, а між ними багато статуй Будди, що проповідують або сидять у глибокій задумі. Ті, що роблять такі статуї, чи справжні мистці, які вчилися того мистецтва від батьків і які того мистецтва вчать своїх синів. Родинні традиції та одичені здібності додали їм такої зручності, що роблять чудові вироби, з яких кожен має свою спеціальну прикмету, яка то прикмета відрізняє їх від усіх інших виробів такого роду. Є тут цілі словові зуби, вкриті гарними різьбами, що зображують людей і звірат із пере-

казів (легенд), королівські почоти, пагоди з релігійними обрадами або інші образи, що зродилися в уяві мистця. Такий слонової зуб, вкритий різьбою, коштує пераз і тисячу доларів.

Тут на вулицях повно мулів, носіїв, прошаків, сварлих жінок, вішунів будучини а до їх криків долучуються голоси майстерського приладу з різних робітень. У кутку вулиці-розложився голяр (барбер) із низьким стільцем і зі скринькою, в якій є його прості причадала. Вигострив сильну тригранну бритву на твердів підшові своєї ноги й шкробаве лица своїх гостей. Потім іншими причадалами, що пригладують кавову ложечку, чистить їм замурзані вуха й носи. Головно мусить звинувати першого дня в місяці, бо матері приводять до нього своїх дітей. Голять їм голови, а дівчаткам полишає один великий клопоть волосся над

чолом, а другий заду. Хлопцям полишає подібні клопоти волосся по боках голови. Для тієї роботи, чи радше для того релігійного обряду — вибрати перший день у місяці, коли то алі духи лишаються у святинях і там приймають жертви віруючих і тому не можуть дістатися дітям до голови.

Кулі, що тягнув мою річку, плентався вулицями, а коли на котрій з них було багато людей, попросту завертав на бік і їхав у зовсім іншому напрямку.

Тяжко було зорієнтуватися серед вулиць. На синіх табличках були білим письмом виписані лише французькі назви. Анаміти й китайці не вміють їх відчитати, бо знають лише китайське письмо. Всі вулиці в туземній ділянці мали назви відповідно до ремесла, яке процвітало на даній вулиці.

Трохи даліше, в нових частих міста, які виростили за французької окупації, вулиці мали назви зовсім несприятливі для розуму туземців. Ке Клемансо, Рі Марешаль Жюфр, Бульвар Гамбета, Рі Поль Бер і багато інших імен промовляли лише

до душі фрунцузів і переносили до Індії-Китаю вражіння їх європейської батьківщини, зате відчували їм туземців, які не вміють тих назв навіть виговорити, а тимменше зрозуміти. В історії Тонкіну та в пауючому роді найшлося би досить відповідних назвищ для названня вулиць. Та про це не сміють туземці й почути.

Мій кулі їздив вулицями своєї діляниці. Колиж я йому подеколи пригадав, що хочу дістатися на Рі ді Гран Будда, відповів своїм звичайним „Вань“. Кораблі та залізниця, що мене привезли до того далекого кутка Сходу, запалися десь у підсвідомості. В тій ділянці, якої життя стара китайська культура вдержувала в прастарих формах, здавалося мені, наче я пернісся у далеку минулину. Я не розумів життя, яке кипіло довкола мене, таксамо як ніодин із анамітів і китайців не розумів значіння французьких вулицьких табличок. Дві ріжні доби та дві ріжні культури творили між нами пропасть. Я не розумів туземного мистця, що своїми простими причадалами ручно вирізував цілими міся-

цями фігурки на слоначім зубі в часах, коли в Європі фабричні машини викидають дешеві, зате маловартні предмети, які потім прикрашують наші хати. Я не розумів, що люди тієї країни в кожній хаті та в кожнім мешканні мають престолі, на яких щодня запалюють пахучі прутики та кладуть страви в жертву душам своїх предків, що в святинях, крім великих китайських лампівонів, нема інших прикрас лише звичайна дошка, на якій китайським письмом виписані моральні гадки з Конфуцієвої науки, коли в скептичній Європі люди поклоняються мамоні та затроюють собі взаїмне життя лише тому, що мають інакші погляди.

Ми вийшли з душних вулиць того незрозумілого для мене світа й зелена поверхня озера зі своїми мальовничими пагодами засяли знову. Мій кулі не розумів мого бажання побачити святиню Великого Будди, зовсім таксамо, як я не розумів його простої душі.

— Гна цао? — питався мене, що значило: „Чи маю їхати до Великого Дому?“ як анамі-

ти називають Готель Метрополь, бо не можуть вимовити тієї дивної назви.

— Цо (так) — відповів я. І за хвилину стояв я на сходах мого готелю, відкіля я рано вніхав був. Я не бачив святині, яку я хотів бачити, зате я о-свідомився, що ніколи не зрозумію анамітської душі, яка скривається за таємними гієрогліфами китайського письма.

(Кінець).

ПІЛЬНУВАТИМУТЬ КОРАБЛІ В ВСІХ ПРИСТАНАХ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт відповідним розпорядженням уповажнив секретаря маринарки обсадити всі кораблі озброєною сторожею, яка має запобігти всяким саботажам та таким випадкам, як це недавно стався з „Нормандією“. В розпорядженні маринарки буде в першу чергу відповісти за це, що діється на кораблях.

Стандартовий час впроваджено в Північній Америці в півночі 18. листопада 1883. р.

ШВАЙЦАРІЯ БОЇТЬСЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ФІЛЬМІВ

БЕРН. — Швайцарські власти почали в останніх часах цензурувати американські фільми й вирізувати ті частини, які відбивають горячий американський патріотизм. Швайцарська влада говорить, що хоче в той спосіб задержати свою неутральність. Проти того гостро протестує широка публіка, яка каже, що внаслідок цензури фільмів траплять на мистецькій вартості.

СТІМСОН ПРО ПОВІТРЯНИЙ РЕЙД НА ЛОС АНДЖЕЛЕС

ВАШИНГТОН. — Секретар війни Стімсон заявив, що в минулу середу над Каліфорнією були ворожі літаки, правдоподібно розвідчі, які просліджували положення на західному побережжі. Його заявив, що є-отвертний запереченням до заяви секретаря маринарки полк. Накса, що це був лиш „фальшивий алярм“, викликала зрозуміле вражіння серед компетентних чинників.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ПОНГСТАВН, ОГАІО.

30-літній ювілей 230. відділу У. Н. Союзу.

30 ЛІТ ПРАЦЮЮТЬ
ДЛЯ У. Н. СОЮЗУ.

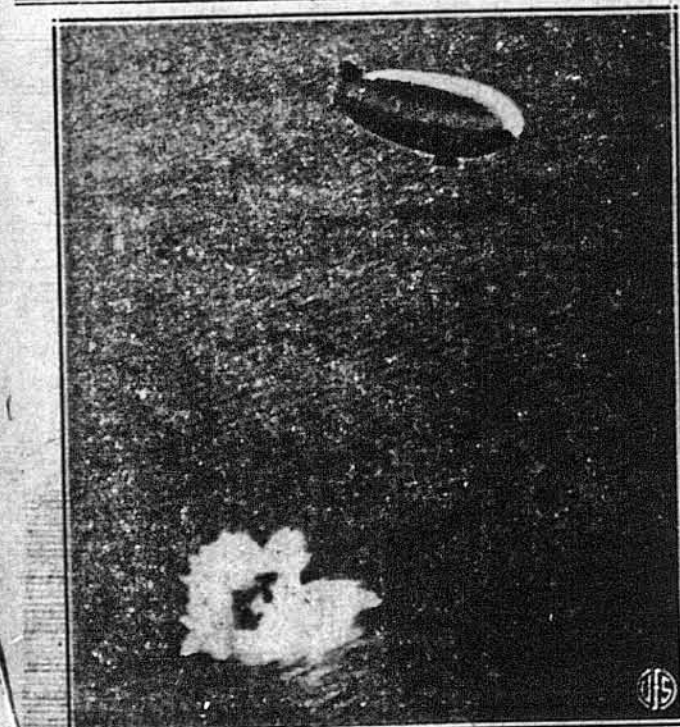
Члени-основники 320.
відділу У. Н. Союзу
в Понгставні, Огайо:
Перший ряд зліва до
права: Дмитро Ткачик,
Ілля Сухий. Другий ряд
зліва до права: Петро
Лодин, Андрій Кучма-
нич.

Це свято почалося в суботу, 14. лютого ц. р. організаційними зборами всіх відділів У. Н. Союзу, на яких був призначений головний касієр У. Н. Союзу п. Роман Слободян. Чекали ми на його приїзд дуже нетерпеливо, бо серед тих безчисленних поголосок, які поширюють наші вороги про нашу організацію, не тяжко, щоб збентежити часом і найбільш вироблених членів. Щойно приїзд головного урядника розвіяв ці сліпоти та переконав членство, що все є в порядку, що сплетні про нашу організацію поширюють свої такі яничари та бляшавицькі агенти, сподіючися, що їм буде легко ловити рибу в каламутній воді.

До президії зборів вибрано Голову ц. р. Тієрога й на секретаря п. Михайла Стахуру. По виборі президії представив головного касієра п. Слободяна, який виступив з промовою, в якій він представив також основні завдання Українського Народного Союзу, а саме: забезпечення членства. Відтак він переповів осяги та здобутки У. Н. Союзу, який нині стоїть на першому місці серед нашої суспільності в Америці. Вкінці він представив також цей влад, який робить Союз для Америки, а саме: закуповує Бонди Державної Оборони та заохочує до цієї роботи також і своїх членів.

По його промові ставили різні запити такі члени: І. Павловський, М. Стахура, С. Ворожбит, І. Кравець, яким влучно відповідав п. Слободян.

На другий день члени зібралися на Службу Богу, яку відправив о. П. Понятишин.

ПІДОЗРІЛА ПОЯВА. „Блімб“ (бальон) американської флотії відкрив на океані підозріло виглядаючу нафтову пляму. Команда догадалася, що там певно ховається німецький підводний човен. Скинено на воду бомбу. Як вітер розвіяв дим, плями вже не було.

ла відділові дальшого гарного розвитку на добро своїм членам та цілому народові.

Відтак покликано на сцену перших урядників того відділу та членів в числі 8. Головний касієр погратулював кожному з осіб, а панна Зепко удекорувала кожного довголітнього працівника цвіткою.

Маленька 7-літня членкиня Оля Васко своїм діточим голосочком відспівала дві пісні. Секретар 238. відділу І. Павловський попросив присутніх гостей встати та віддати честь членам відділу, які померли. Було їх 23. Їм без одного, який не був членом Союзу виплатив У. Н. Союз \$18,050.00 помертвого, а вони зложили за життя до У. Н. Союзу, виплатив У. Н. Союз доложив до них \$14,212.50. За 30 літ існування відділу мав 399 членів. З того перестало платити 205, померло 23, 9 взяло переступні листи, 23 виїхало до рідного краю, осталося у відділі 143 старших членів і 65 дітей, разом 208! За 30 літ був такий прихід: збірки від членів — \$75,079.03, прихід з пісників і забав — \$1,841.80, процент від готівки — \$500.40. На Сиротиниць зложили члени \$165.63, за календарі \$145.35, заплачені члени кари на \$75.50, на українські бонди зложено \$65, за відзнаки прийшло \$48.90, за продажі прапорців \$42.33, на народні цілі зложено \$14.95, надгороди \$10, за фотографію \$2.50, визначення прапорів \$1.50. Разом прихід відділу за 30 літ виносить \$77,992.89. Розхід був такий: розмет до У. Н. Союзу — \$60,261.03, за допомога хорим членам \$8,723.42, платня відділових робітників \$1,675.31, помертвна допомога членів \$826.16, на народні цілі \$985.24, рент за галу на мітинги \$499, недобір з балів \$383.30, за прапори й паси заплачено \$213.75, за подорож делегатів \$111.60, винці помершим членам \$175.59, на Сиротиниць У. Н. Союзу висло \$251.70, закуплено Бонди Державної Оборони на \$100, за оголошення в „Свободі“ \$75.25, контрольна комісія \$74, дар на церкву \$56, тикети на балі \$53.26, за фотографію \$48, телеграми до Ліги Націй \$36.32, зворот за вкладок \$34.69, за календарі \$31.20, оркестра \$26.65, братські шафи \$23.80, братські шапки \$18.25, братські книжки \$16, братська шабля \$10, переїзди доглядачів хорих \$8.95, лікар \$8.70, листи і конверти \$6, дерево на столи \$5.30, рами до чарту \$0.75. Разом розхід виносить \$74,743.57, отже в касі остає готівки \$3,249.32.

Відтак головний касієр представив ці користи, які дає своїм членам наша запомога організація. Вкінці промовець опрокинув всі слетні, які поширюють про нашу організацію та „Свободу“ вороги, впершу чергу бляшавицькі агенти, які хотілиб знищити нас, а наше майно обернути на підрипу комуністичну роботу. Він зважав, щоб всі відділи та поодинокі члени купували Бонди Державної Оборони та жертвували на Американський Червоний Хрест, бо Америка потребує тепер співпраці кожного свого громадянина й горожанки. П. Слободян побажав, щоб при святкуванні 50-літнього ювілею членство відділу зросло вдвісттеро.

Відтак представник свята покликав до слова голову радну У. Н. Союзу, панну Геневефу Зепко, з Акрон, О. Вона виступила гарно промовою в англійській мові та побажала відділові дальшого гарного розвитку на добро своїм членам та цілому народові.

Відтак відбулася спільна вечора, в якій взяло участь понад 200 людей. Бувший адміністратор, о. П. Понятишин, відправив молитву, після чого гості їли вечерю та весело забавлялися. Товариством був п. Ю. Присташ, від горожанського клубу — І. Добровський, відділ 119. — пані Марія Лесьгачик, відділ 218. — П. Лупко, відділ 274. — П. Сильчак, відділ 348. — пані М. Періг, відділ 123. — У. Н. П. — І. Венгжин, відділ 95. — У. Н. П. пані А. Сиктор, відділ 11 С.А. — пані М. Кримін. Відчитано рівнож привітну телеграму від головного радного У. Н. Союзу п. Д. Шмагали з Клівленд, О.

Кінцеве слово забрав представник та зложив подяку головному касієрові п. Р. Слободянові, головній радній панні Геневефі Зепко, хорів „Боян“ та його диригенту п. А. Когутові.

Відтак відбулася спільна вечора, в якій взяло участь понад 200 людей. Бувший адміністратор, о. П. Понятишин, відправив молитву, після чого гості їли вечерю та весело забавлялися. Товариством був п. Ю. Присташ, від горожанського клубу — І. Добровський, відділ 119. — пані Марія Лесьгачик, відділ 218. — П. Лупко, відділ 274. — П. Сильчак, відділ 348. — пані М. Періг, відділ 123. — У. Н. П. — І. Венгжин, відділ 95. — У. Н. П. пані А. Сиктор, відділ 11 С.А. — пані М. Кримін. Відчитано рівнож привітну телеграму від головного радного У. Н. Союзу п. Д. Шмагали з Клівленд, О.

І. Маркович.

Робінзон Крузо

Тайна успіху найпочитнішої книжки в світовому письменстві.

Немає здається, письменної людини на світі, що не була б знайома з повістю про життя й пригоди Робінзона Крузо. Тільки Біблія перевищує її почитністю. Минають сотні років від появи першого видання цієї повісті (1719. р.), а вона все ще свіжа й цікава всякому; інтелігент, селянин чи робітник, молодий чи старий — кожний читає її з зацікавленням і мило згадує.

Цікава, дивна книга. Історія непосидючого юнака, що знехтував вигідним життям у достатках батьківського дому й подався на скитальщину по світу, шукати пригод і щастя. І пригод не пошукав йому доля; як моряк і вояк водночас, серед твердих невіддодатків та безупинних небезпек переміряв Робінзон Крузо всі моря й океани, не раз побував у боях, зазнав неволі. Врешті, виниклий морськими хвилями на самотній остров, прожив там пів віку як пустельник. Аж на склоні його днів усміхнулося йому й щастя: Майже чудесним способом дістався назад у батьківщину, щоб у рідній землі зложити свої старі кости на вічний спочинок.

У світовому письменстві є чимало творів, куди краше написаних. Супроти них повість про Робінзона Крузо властиво навіть не твір красивого письменства, а просто не дуже мудро написані, прикрашені нехитрим вигадками пригоди одного з тисяч і тисяч моряків-продисвітів. У чому ж тайна величезного успіху власне цієї книжки? Чому власне вона так припадає кожному читачеві до серця?

Книжка не дуже мудро написана, та зміст її глибокий як ті океани, що по них те рої повісті шукає щастя і пригоди. Це є книжка незрівняно мужеська й 100-відсотково англійська. У яку халеку й не попадав герой, він усе якось подавав собі раду, ніколи не піддавався біді, все держав голову догори й твердо вірив у добрий кінець. Між славними творами світового письменства ця книжка найкраще, бо геніальним простим способом підтримує оптимізм, вроджений, всякій здоровій людині.

Не тільки це запевняло її таку виїмкову почитність. До того складалося так, що ця книжка стала книжкою свого часу: На зміст її склалися найживіші зацікавлення суспільностей Західної Європи першої половини 18. ст.

Англія, Франція, Голандія того часу вели перед у мореплаванні й світовій торгівлі. Особливо в Англії й Голандії просто не було родини, яка не мала б якогось зв'язку із цими справами. Що з того, що тисячі й тисячі моряків та купців гинули в боях з морськими розбійниками чи просто на кораблях, затоплених бурями. Інші тисячі поверталися додому як замочні, а головні славі люди; цього було досить, щоб загалом бачив у мореплаванні найкраще, найбільш мужеське заняття. Ця висока пошана до мореплавання збуджувала, само собою, й зацікавлення океанами та далекими морськими краями. Отож повість про пригоди Робінзона Крузо стала для найширших кіл суспільства в той час найцікавішою книжкою.

Величезний успіх „Робінзона“ захопив інших письменників до наслідування; ті наслідування, відомі під назвою „Робінзоніада“, створили майже окрему ділянку письменництва. Нодии з цих творів не дорівнюють успіхом першовзорові.

Та нічого крім слави не принесла ця книжка своєму автору. Данило Дефо не сподіювався аж такого успіху, а тому, що жив у недостатку, продав свій твір за смішно низьку ціну, щось біля сто фунтів стерлінгів. Скоро понав знов у злидні й в злиднях та довгах помер 1831. р.

„Остров Робінзона“, на якому Селкірк прожив самотньо-п'ять років, належить до громади островів, відомої в географії під назвою Хуан Фернандес. Назва походить від імені еспанського мореплавателя, що відкрив ці острови в 1574. р. Це є три невеличкі острови, положені серед Тихого океану у віддалі 600 км. від бережів Південної Америки. Мають великі лагідні підсоння. Довгі століття вони були „безлюдною землею“ й служили за притулок для морських розбійників. Врешті завойована ними республіка Чіле.

бізона Крузо стала для найширших мас легким підручником географії. Читачи її барвисті описи, кожний подорожував в думці по краях, які досі ввижалися йому тільки в туманних уявленнях.

Цієї своєї вартості не втрачала ця книга й донині. Варто також сказати декілька слів про автора та матеріяли, що ними він покористувався. Це історія не менш драматична й кольоритна, як історія пригоди Робінзона Крузо.

В лютий 1708. р. виплив з Англії на далекі моря корабель „Дюк“, вряжений та озброєний, для нападів на французькі торговельні кораблі. По кількох удатних нападах на французів „Дюк“ заплив докруги Південної Америки на Тихий океан. Запаси солодкої води й харчів вичерпалися й капітан „Дюка“ Вудс Роджерс задумав уже було завертати до берегів Південної Америки, як нараз моряк, що вартував у „бузьковому гнізді“ на вершці щогли, крикнув: „Земля!“ Незабаром моряки побачили невеличкий острів, густо зарослий лісом; з одного місця курився дим. Як причалили до берега, вибіг з корчів на стрічу кремезний чоловік, зарослий, одягнений в козячі шкіри. З плачем і незрозумілими окликами почав обіймати й голубити моряків. Його успокоїли й він оповів свою історію, дивовижну навіть у тих бурхливих часах.

Його прізвище Олександр Селкірк, шотландський моряк. Довгі роки плавав він по океанах, аж 1704. року посварився з товаришами на кораблі й його висадили на цьому дикому й самотньому острові. Дали йому трохи одягу й харчів, ніж, сокиру, рушницю, бариласю пороку й торбищу куль, а також Біблію й покинули, а самі поплили даліше. Півп'ятого року прожив він осьок на самоті. Кожної днини виходив на гору, чи не видно декого корабля й кожну днину знамачував карбом на корі дерева. Живився дикими овочами, корінцями, а також м'ясом диких кіз, одягався в козячі шкіри. Свою Біблію вивчив напам'ять; колиб не вона, був би хіба збожеволів з туги за людьми.

Капітан Роджерс забрав пустельника на свій корабель. Тут Селкірк виявився великим тямущим моряком, так що капітан скоро іменував його своїм заступником. Але Селкірковим пригодам ще не пришло кінець. Він ще три роки блукав по морях, поки врешті йому не пощастило добитися до Англії. Оселився в рідному селі Лярко в Шотлії й жив зі своїх опадностей; за час своєї морської служби він наскладав собі значну на ті часи суму 800 фунтів стерлінгів. За намовою приятеля списав свої спогади, а відомий письменник і публіцист Річард Стіл надрукував їх у своєму журналі „Тетлер“.

Ці спогади й послужили письменникові Данилові Дефо за канву для повісті, що мала дати йому всевітню славу. Повість мала величезний успіх; перший наклад публіка розхопила до кількох тижнів. Ще чотири чергові видання розійшлися так само скоро. Рік пізніше „Робінзон Крузо“ був уже перекладений на французьке, голандське й німецьке й в цих мовах розійшовся не менш широко. Сьогодні ця книжка перекладена на всі культурні мови світа. Перший переклад на українську мову вийшов в 1877. р. у Львові в видавництві „Наука“ Перекладачником був Орест Авдіковський.

Величезний успіх „Робінзона“ захопив інших письменників до наслідування; ті наслідування, відомі під назвою „Робінзоніада“, створили майже окрему ділянку письменництва. Нодии з цих творів не дорівнюють успіхом першовзорові.

Як Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тіл рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Судбурі, Онтаріо, Канада.

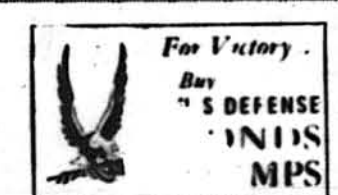
Відділ 439 У. Н. Союзу закупив два примірники „Історії України“ М. Грушевського і одну книжку Ю. Вернадського „Богдан - гетьман „України“, призначуючи перші два примірники для міської публічної бібліотеки і для редакції „Судбурі Стар“, а книжку про Богдана залишено в місцевій бібліотеці Філії У. Н. О. в Судбурах.

„Робінзоніада“, створили майже окрему ділянку письменництва. Нодии з цих творів не дорівнюють успіхом першовзорові.

Та нічого крім слави не принесла ця книжка своєму автору. Данило Дефо не сподіювався аж такого успіху, а тому, що жив у недостатку, продав свій твір за смішно низьку ціну, щось біля сто фунтів стерлінгів. Скоро понав знов у злидні й в злиднях та довгах помер 1831. р.

„Остров Робінзона“, на якому Селкірк прожив самотньо-п'ять років, належить до громади островів, відомої в географії під назвою Хуан Фернандес. Назва походить від імені еспанського мореплавателя, що відкрив ці острови в 1574. р. Це є три невеличкі острови, положені серед Тихого океану у віддалі 600 км. від бережів Південної Америки. Мають великі лагідні підсоння. Довгі століття вони були „безлюдною землею“ й служили за притулок для морських розбійників. Врешті завойована ними республіка Чіле.

Чілійська влада устроїла там примусові оселі для політичних проступників. Дикі, а властиво здичілі домашні кози, що на них полював Селкірк, живуть там ще й нині в великому числі. В останньому столітті пробували різні романтики наслідувати Робінзона Крузо й поселялися як добродіївні пустельники на острові Мас в Тієрра, що на ньому він жив. Та ці спроби чумує усе кінчилися нещасливо.

ДЛЯ ПІЗНАННЯ УКРАЇНИ

в часах великих суспільних і національних переворотів
НЕМА КРАЩОЇ КНИЖКИ, ЯК ІСТОРІЯ
ХМЕЛЬНИЧЧИНИ.

Про ту важну епоху самостійної української козацької республіки

пише

відомий ЮРІЙ ВЕРНАДСЬКИЙ,
професор історії в Єйльському університеті,
в англійській книжці, що власне появилася друком
з друкарні Єйльської Університетської Преси,
накладом Українського Народного Союзу, під нагол.:
BOHDAN

NETMAN OF UKRAINE

150 СТОРІН. ПОРТРЕТИ й ІЛЮСТРАЦІЇ. ЦІНА \$2.50

ДЛЯ ЗАМОВЛЕННЯ, проситься витати цей купон на кропкований лінійці й вислати виповнений до київської „Свободи“:

„СВОБОДА“, Р. О. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Посилаю осьцут _____ доларів моні-ордером (чеком) і прошу
вислати мені _____ примірників книжки: BOHDAN, Netman of Ukraine.

Ім'я _____
Адреса _____
Місто _____ Стат _____

ПРИЗНАННЯ ДЛЯ ГЕРОЯ.

Майор Стенлі К. Робінс, котрий не вернувся з бомбової операції проти японських воєнних кораблів на південно-західному Паціфіку, дістав хрест заслуги за свої подвиги. Його рахують убитим.

ОРМАН В. ЮВІНГ, бувший член Демократичного Краєвого Комітету, з Юти, котрого онові засуджено на довічне в'язницю за те, що знасилював 20-літню стенографістку.

КОЖНИЙ СВІДОМІЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ
ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО
СОЮЗУ.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 24. лютого 1942. року помер в Ситі Госпітал член Тов. ім. Т. Грушевського, від. 374. У. Н. Союзу,
ВАСИЛЬ ЧОБАН.

Покійний прожив 54. роки.

До Союзу вступив 7. жовтня 1933. року.

Покійний походив з села Сабодія, на Буковині.

Оставив в смутку жену (в шпиталі) і сина Володимира.

Похорон відбудеться в неділю з 80 Lenox St., Бостон.

Най земля Вашингтона буде йому легкою!

П. П., секр.

НАЙБІЛЬШИЙ

Вибір Футер

Розміри від 14 до 44

Якість

Модність

Витривалість

Прийдіть і переконайтеся,
що футра

М. ТУРАНСЬКОГО

КУПУЄТЬСЯ З ДОВІР'ЯМ.

Michael Turansky

350 SEVENTH AVENUE
NEW YORK, N. Y.LACKAWANNA
4-8973BETWEEN
29th & 30th STS
16th FLOOR

YOUR ARMY

This is the fortieth of a series of articles prepared by Army Information Service, 90 Church Street, New York City, covering the history of the Army and giving facts and figures on its organization.)

The popular impression of soldier embraces only men who operate weapons. The fact is that in a modern army the men actually handling weapons are a minority of the entire force. It takes from six to a dozen men in the various services of a modern Army to keep each weapon-user going—depending on the type of weapon used and the conditions under which it is being used. There are few skills which are not required in modern war. Need for those not now being used is developing rapidly, and the development of military techniques is already calling for new services behind the battle lines to keep the armed forces in the field.

Obviously, before an individual can turn his civilian skill to military use he must be trained in the school of the soldier. The Army does NOT accept enlistments for the sole purpose of performing one's civilian specialty in the military service. All those who enter the Army, either through the selective service act or by voluntary enlistment, are given at least thirteen weeks training in the school of the soldier. When they have completed this the Army undertakes to place them where their individual talents will be of the greatest value to the service. Their assignment will depend largely on the record of their abilities as shown in the questionnaire which they were required to fill out on induction into the Army. Naturally, only a small percentage of any skill-group can be assigned to duty identical

with their civilian pursuits, so it may be taken for granted that only the top-flight men will be utilized in duties paralleling their civilian trades or professions. A certain percentage, however, who have natural adaptability stand a good chance of receiving training in similar activities.

No one can possibly say what skills will be needed as the war develops, but as this is written, on January 1, 1942, the following is fairly complete:

Accountant; aerial cameraman; motion picture; aerial cameraman; still camera; aerial photographic laboratory technician; aerial photographer; airplane mechanic; airplane engine mechanic; airplane fabric and dope worker; airplane mechanic; airship mechanic; airship inspector; armorer; automobile electrician; automobile mechanic; diesel engine; automobile mechanic; general; automobile spring repairer; automobile truck body builder.

Baker; balloon envelope repairer; balloon rigger; band leader; bandman; barber; basket repairman; balloon; blacksmith; general; blacksmith; heavy, railway; blacksmith; tool; blaster and powderman; blue-printer; boiler inspector; boiler-maker; general; boiler-maker; layer-out; boring mill operator; brakeman; railway; bricklayer; general; bridge carpenter; bridge inspector; railway; butcher; cabinet maker; cable splicer; telephone and telegraph; cable tester; telephone and telegraph; camera repairman; still camera; cameraman; motion picture; canvas worker; car builder, railway; car carpenter, railway; car distributor, railway; car mechanic, railway; carzador (supplies packer) carpenter; general; cashier; chemical laboratory technician; chief clerk; chief planter, submarine mines; chromium plater; clerk general; clerk, postal or mail; cold-storage worker; conductor, railway; construction foreman; cook; cooper;

coppersmith; cordage worker; crane hoist operator; crane shevel operator; crew dispatcher, railway; dock-hand, steamship; dental student; dental technician; dispatcher, railway; draftsman, mechanical; draftsman, general; draftsman, railway; draftsman, railway shop; draftsman, structural; draftsman, telephone and telegraph; draftsman, topographical; electric plant operator; isolated station; electrician, general; embalmer; engineer, steamship; engineman, gas, oil and gasoline; engineman, stationary; steam; filter operator, water supply; fireman, stationary boiler; forage inspector; foreman mechanic; forging machine operator; foundry foreman; framer, telephone and telegraph; furnaceman, heat treator; generator and switch-board tender; horse trainer; horseshoer; inside-man, telephone and telegraph; installer, telephone and telegraph; installer-repairer, telephone and telegraph; installer-repairer, telephone and telegraph; instrument maker; iron worker, erector.

Lathe operator, heavy; laundry foreman; laundry machine operator; leather worker; line surveyor, telephone and telegraph; linotype and monotype operator; lithographer, general; lithographer, photo transfer; lithographic draftsman; locomotive engineer; locomotive fireman; locomotive mechanic; longshoreman; machine woodworker; machinist, general; maintenance man, automobile; telephone switchboard; maintenance-of-way machinery supervisor; railway; marine fireman; master, steamship; mate steamship; meat and dairy inspector; mechanic, general; medical student; medical technician; mess sergeant; metal plater; meteorologist; millwright, general; mimeograph and multigraph operator; molder; motion picture animation artist; motion picture cutter; motion picture electrician; motion picture equipment repairman; motion picture laboratory technician; motion picture model maker; motion picture projectionist; motorcycle mechanic; munitions worker, ammunition; oiler, locomotive; oiler, steamship; paint mill foreman; painter, automobile; painter, general; painter, sign; painter, sign letterer; parachute mechanic; pattern maker; pharmacist;

pharmacist, veterinary; phbtographer, amateur, expert; photographer, cameraman, still; photographer, copy cameraman; photographer, developer; photographer, portrait; photographer, printer; photographer, touch-up artist; photographic laboratory supervisor; still picture; photoradio operator; physical laboratory man; pigeon fancier; pipe fitter; pipe fitter, railway; plumber, general; printing press operator, job press; punch and shear operator; quarryman; radiator repairman; radio draftsman; radio electrician; radio machinist; radio operator, amateur; radio operator, commercial; radio receiving engineer; radio rigger; railway mechanic, general; railway signal supervisor; railway shop dispatcher; railway shop superintendent; railway towerman, signal operator; receiving and shipping clerk; repeater, telephone; repeater, telephone and telegraph; rigger, general; riveter and driller, pneumatic; roddman and chainman, survey.

Saddle and harnessmaker; salvage engineer; salvage man; sanitary technician; screw machine operator; section foreman, railway; section hand, railway; sewing machine operator; sheet metal worker; ship carpenter; shipping packer; shoe repairer; shop engineer, railway; shovel operator, gas engine; sound recording repairman, motion picture; sound recordist, motion picture; springmaker; stable sergeant; station agent, railway; statistician; stenographer; stonemason; storage-battery electrician; student, agricultural engineering; student, civil engineering; student, electrical engineering; student, mechanical engineering; surgical technician; surgical technician, veterinary; surveyor, general; surveyor, instrument man; surveyor, railway; surveyor topographic; switchboard installer, automatic telephone; switchboard installer, manual telephone and telegraph; switchman railway; tailor; teamster; telegraph operator; telegraph printer operator; telephone and telegraph lineman; teletypeman; tire repairer; tool maker; toolroom keeper; topographical computer; tractor driver; translator; truck driver; truckmaster; typesetter; typ-

ist; upholsterer; veterinary, medical student; veterinary technician; vulcanizer; warehouseman; water service supervisor; water supply engineer; welder, electric arc; welder, general; welder oxyacetylene; welder, thermite; well driller; wheelwright; wire chief, telephone and telegraph; wireworker; wreckmaster, railway; x-ray photographer; yardmaster, railway.

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. С.

СУДБУРИ, ОНТ. — Дня 22 лютого 1942 р. відбулися в домі Філі У.Н.О. 130 Фруд ул., Річі Збори У. Н. С. М. Е. Коновальця, ч. 439. На збори явилось около 40 членів. Звіт урядників відділу викладав, що У. Н. С. в Судбурах дуже гарно розвивається. В протязі одного року виникло 100 (сто) нових членів. До збору на 1942 р. ввійшли ті самі члени, котрі були з минулого року, а саме: голова І. Михалюк, секретар Ю. Криса, секретар Б. Ковальський. В дискусіях між іншим подано два вискази: 1) кожний член має придбати в р. 1942 двох нових членів; 2) рішено закупити два примірники Історії України Грушевського і „Богдан — гетьман України“. — Збори закінчено відвідування „Не поря“ і „Боже — щастя“. — Іванюк, предс.; Б. Ковальський, секретар.

БОЛІНІТ

Рани на ногах, опухлі ноги, набряки, запалення жила, напухлі або болючі коліна чи істотки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції.

Лікує згублення литок і котики. Офісові години: щоденно від 1 до 6 вечір, в понеділки і четверги від 1 до 8:30 вечір. Немає урядових годин у неділі.

Dr. L. A. BENLA
320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ
на 1943 рік уже приготується до друку. Всіх огодження можна сказати на адресу:
Rev. PETER ZURAWETZKY,
1745 Washington Ave., Bronx, N. Y.

ПРОДАЮ
ДОМИ, ФАРМИ, РЕСТОРАНИ, САДУНИ, БУЧЕРНІ, ГРОСЕРНІ в різного роду бізнеси. Позагоджую нотаріальні справи. Продаю різного роду аскурацію
ПЕТРО БАРТКІВ
Real Estate & Insurance Broker
Notary Public,
309 E. 14 St., New York, N. Y.
Phone AL 4-8254

Д-Р С. ЧЕРНОВ

Гострі і хронічні недуги чоловіків і жінок — Шпирі й кров. Аналіз крові для подружжя сидить. Гемороїди й желяки лікуються без операції.
223 SECOND AVE., cor. 14th ST.
NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7897
Офісові години 10—8; неділя 11—2.
Жінка-доктор до обслути.
X & флюороскоп—Екзамінація \$2.00

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ
Урядові години:
Від 1—3 пополудні і від 6—8 вечір. В неділі згідно з умовою.
718 SO. 17th ST., NEWARK, N. J.
(near Springfield Avenue)
Tel. Essex 3-4468.

Д-р ВОЛОД. ГАШИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel. Essex 3-5066
Урядові години: Від 1 до 3 попол.; від 6 до 8 вечір.
В неділі згідно з умовою.

Д-р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

ПОПРОБУЙТЕ
ЧИСТІ ПРИРОДНІ ЛІКИ
ЄВРОПЕЙСЬКІ ЧАЙ:

4. 1. ГРУДНИЙ ЧАЙ—для тих, що терплять на кашелі і продишні подраження внаслідок простуду.
Ціна \$1 за пакет.
4. 2. ШЛУНКОВИЙ ЧАЙ—для тих, що терплять на шлунок і кишкові недомогання: газ і згагу, спричинену надміром каку в шлунку в часове затвердження.
Ціна \$1 за пакет.
4. 3. ДЮРЕТИЧНИЙ ЧАЙ—для тих, що терплять від запору сечі, пригніченого подраження міхура і сечового проводу та болю крижів від простуду.
Ціна \$1.75 за пакет.
Посилайте свої замовлення до:
Mrs. GRETA LESKOVAR,
507 E. 73 St., New York, N. Y.

ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК
ВІРНИК І ПРОДАВЕЦЬ
МЕБЛІ

“GRANT CIRCLE
UPHOLSTERY CO., Inc.”
2469 WEBSTER AVENUE
Near 188th St.
BRONX, N. Y.
Має на складі
РІЗНІ МЕБЛІ
доброї якості,
по дешевій ціні.
Telephone:
FORDHAM
5-4666.

ЦІЛИЙ ПОХОРОН в цілому прегар-
но металевому
трунну, двома ярусами, краваном,
бильскавувати, вмон-
тованим Похоронного \$295.00
Дому і т. п.

Все, чого треба, з витком одні-
я в належностей за церковну
пімправу й пинтар.
S. KANAI KAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шира і чесна
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.,
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347
Branch office (Pinks):
969 SOUTH BROAD STREET,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 5858

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

зарядку прогресами по ціні так
низькій як \$150.
Обслуга найкраща.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 6th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals at low as \$150.
Telephone: GRAMERCY 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ
В BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: Melrose 5-6577

ПІДПИРАЙТЕ СВОІХ
БІЗНЕСМЕНІВ.

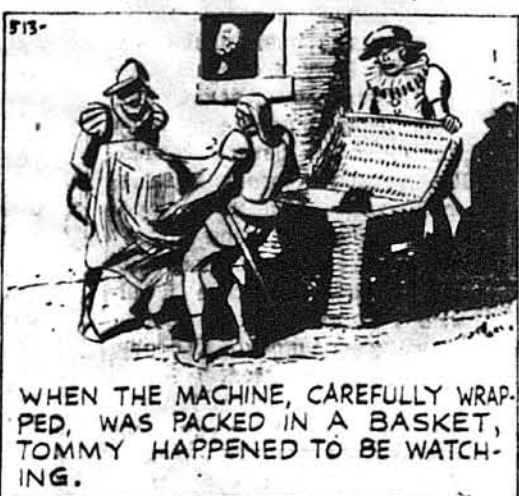
ШКОДИ В АРУБІ.—Вільям В. Ратен, полковник американської армії, виїздив по драбини, щоб оглянути шкоди, які зробив напад ворожих підводних човнів на нафтовий збірник в Арубі, в нідерландських Західних Індіях. Стрілка показує загнуття в збірнику, довге на шість миль.

ТАРЗАН, ч. 513. Вогнева машина.

GUYON MADE SECRET EXPERIMENTS WITH A FLAME CATAPULT, TO SET THE PIRATE SHIP AFIRE WHEN HE FOUND IT!

Гуйон зробив тайні досвіди з машинною, що кидала горючі полум'я. Він задумав знищити при її допоміжні пиратський корабель, коли йому вдасться його віднайти.

WHEN THE MACHINE, CAREFULLY WRAPPED, WAS PACKED IN A BASKET, TOMMY HAPPENED TO BE WATCHING.

Коли цю машину обережно заповували до великої паки, Том стояв здалека та приглядався цій події.

HE HEARD THE LOADERS MENTION TARZAN, AND IT WAS PLAIN THAT GUYON WAS PREPARING FOR A JOURNEY.

Він чув, що ці, що порядкували коло машини, згадували імя Тарзана. Йому було очевидним, що Гуйон приготується до виїзду.

WAS GUYON GOING TO MEET TARZAN AS FRIEND OR FOE? IN ANY CASE, TOMMY DECIDED, HE AND ZEELA WOULD BE THERE.

Чи піде Гуйон проти Тарзана як приятель чи як ворог? На всякий случай, Том рішив, що він та Зеля повинні рівнож там бути.